

Co by sjednocená Evropa znamenala pro malou obec?

Míň vrstev mezi Bruselem a obecním úřadem. Peníze, které dnes tečou přes tři patra razítek, a rozhodnutí, která by se vracela blíž k lidem.

Projděte se vsí a počítejte: hasičárna, čistička, zateplená škola, cyklostezka k sousedům. Na tabulkách u pulty z toho je dvanáct hvězdiček. A v šuplíku na úřadě šanony, které k tomu bylo nutné popsat.

Co starosta ví a nikdo mu to neřekl nahlas

Evropské peníze jsou pro malé obce často jediné investiční peníze, které kdy uvidí – přes 21 miliard eur na období, z toho kus přímo do obcí. Ale mezi evropským rozpočtem a obecním účtem stojí soustava, kterou nevymyslel Brusel, nýbrž domácí správa: operační programy, zprostředkující orgány, výzvy, kontroly kontrol a kofinancování. Malá obec bez dotačního poradce nemá šanci – a poradce stojí peníze, které měly jít do díla. Hněv na „bruselskou byrokracii“ tak z velké části míří na patra, která si Česko postavilo samo.

Subsidiarita není sprosté slovo

Jednotnější Evropa vyvolává na vsi pochopitelnou obavu: bude se o nás rozhodovat ještě dál? Princip, na kterém stojí každá funkční federace, říká opak: nahoru patří jen to, co je z podstaty celokontinentální – obrana, obchod, energie, hranice. Všechno ostatní co nejníž. Švýcarská obec má víc pravomocí než česká, a Švýcarsko je federace nejtuzšího zrna. Silná horní vrstva a silná obec se nevylučují; vylučuje se s nimi to prostřední přebujelé mezipatro – a to je dnes národní.

Co by se pro obec změnilo

Realisticky trojí. Jednodušší peníze: čím jednotnější pravidla, tím míň převodních vrstev –

vzorem jsou programy, kde obec žádá napřímo. Levnější energie a služby: společný trh a obecní energetika (fotovoltaika na hasičárně, baterie ve škole) už dnes drží rozpočty nad vodou tam, kde na to dosáhli. A budoucnost: vylidňování malých obcí nezastaví dotace na náves, ale kontinent, kde se dá dobrá práce dělat i z Vysočiny – sítě, spoje, jednotný digitální trh.

Starostové jsou nejdůvěryhodnější politici v zemi, protože se jich večer u piva někdo zeptá, co udělali. Evropa by potřebovala přesně tuhle školu – a obce hlas tam, kde se rozhoduje.

[Všechny otázky →](#)

ČASTÉ OTÁZKY

Kolik evropských peněz jde do Česka v tomto období?

Pro období 2021–2027 má Česko schváleno přes 21 miliard eur z evropských fondů; do obcí jdou hlavně přes IROP a národní programy – od hasičáren přes čističky po školy.

Proč je čerpání dotací tak složité?

Protože mezi evropským rozpočtem a obcí stojí několik národních vrstev: operační programy, zprostředkující orgány, kontroly a kofinancování. Většina papírování vzniká doma, ne v Bruselu.

Vzala by jednotnější Evropa obcím samosprávu?

Naopak – princip subsidiarity říká, že se má rozhodovat co nejbliž lidem. Federace přesouvá nahoru jen to celokontinentální (obrana, obchod); obecní rozhodování zůstává v obci.

Co malé obce trápí nejvíc?

Vylidňování, rozpočty, stárnutí a dostupnost služeb. Evropské peníze jsou dnes často jediný zdroj investic – otázka není dotace ano/ne, ale jak se k nim malá obec dostane bez armády poradců.

Změnila by federace rozpočtové určení daní?

Ne, RUD je český zákon a zůstal by český. Evropská úroveň by měla vlastní příjmy na společné úkoly; obecní a krajské financování je vnitrostátní věc.

ZDROJE

- DotaceEU.cz: alokace ČR 2021–2027 přes 21 mld. eur; IROP pro obce
- Příklady projektů: hasičské zbrojnice, ČOV (program 300 mil. Kč do 2027), obecní energetika (Bělotín)
- Svaz měst a obcí ČR: administrativní zátěž čerpání
- Princip subsidiarity (čl. 5 SEU)